

Modrú oblohu!

INFORMÁCIE LIGY LESNEJ MÚDROSTI, č. 1-2 , roč. 3 (1995)

Každý by mal podniknúť každoročne dve cesty do prírody ... každá by mala trvať šesť mesiacov

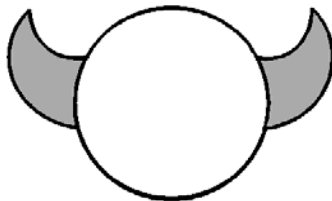
Ernest Thompson Seton

Chod' s otvorenými očami

Naši ľudia, ktorí svoju najsviežejšiu mladosť presedeli v škole, chodia v prírode často ako slepi; nejavia záujem o jej život a bohatstvo. Pri meste je pekný lesík. Ale i naši chlapi často povedia: "Tam som už bol, tam už to všetko poznám." A na svoje prázdninové cestovanie si robia plány tak, že vezmú ceruzku a píšú: 1. deň: Domanica, 2. deň: Dobšinská jaskyňa, 3. deň: Tatry a pod., ale potom o ceste nemôžu nič povedať, len koľko kilometrov prešli. V dobe automobilov, motocyklov a lietadiel, v dobe niekedy zbytočného a bezúčelného náhľadu musíme sa naučiť zase pomaly chodiť a chodiť s otvorenými očami. To sú dve veci, ktoré skutočne potrebujeme ku šťastiu. Veľký americký filozof Thoreau, o ktorom ste už iste počuli, nikdy neopustil najbližšie okolie svojho rodného mesta, hoci mu jeho priatelia ponúkali peniaze, aby sa pozrel po Amerike alebo do Európy, odmietal ich návrhy tvrdiac, že všetko, čo by tam videl, môže pozorovať doma. A skutočne, on necestoval, a predsa videl toho vari zo všetkých ľudí najviac. Kto kedy pozoroval napríklad život v rybníku lepšie ako on? Kto poznal život rastliniek tak ako on? A isté je: kto nemá zmysel pre malé veci, nepochopí veľké, lebo mu uniknú.

Na jednom miestečku v prírode je toľko života, že po celý svoj život by sme ho nepreskúmali a jeho záhady nerozriešili.

Šliapete napríklad v lese po machovom koberci, ale pozreli ste sa už niekedy naň? Boli by ste

prekvapení, aká je tu nádhera lístkov, aké prerozmanité sú vankúše machov - nepochybujem, že by ste sa čokoľvek stali ich zberateľmi namiesto zbierania bežných poštových známok.

Londýnskymi parkami sa prechádzali už tisícky a tisícky ľudí, a predsa len jeden človek

tam prišiel "s otvorenými očami" a všimol si zaujímavých chrobákov vnútri mesta a zasnávil im svoj život. Bol to obuvnícky učeň - stal sa však učencom.

A u nás na poliach a v lesoch by ste nemali čo pozorovať? Neboli ste ešte nikdy zahanbení tým, že ste vkročili do lesa a išli celkom zamyslene, keď tu vyrazil malý vták hlasitý krik, dávajúc zrejme signál (znamenie) svojim lesným bratom, že ste tu. Bol to drozd, ktorý je vždy na stráži a bol bdeľjší ako vy. Práve tak vie sojka oznámiť, keď sa zakráda mačka alebo iná zver. To sú pozorovatelia!

Takými boli Indiáni a "Sokolie oko", "Jastrab", "Smelé Oko", to boli čestné mená mnohých náčelníkov.

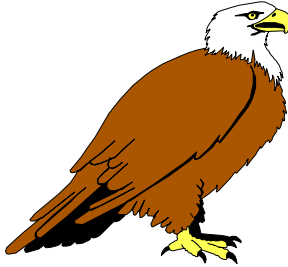
Seton nám napísal o Indiánoch pekný príbeh: Keď indiánsky chlapec je už tak dospelý, aby rozumel, vezme ho matka von do moci. Noc musí byť tichá a jasná, bez mesiaca a na blízku nemá byť žiadne svetlo. Tu mu povie: "Dieťa moje, tam je Stará Skvau (žena), druhá zo siedmich hviezd. Ide na vrchol hory. Na chrbte nesie svoje malé papúz (dieťa). Povedz mi, dieťa, či vidíš papúz?"

"Stará Skvau" je hviezda vo Veľkom Voze, kde sa ohýba jeho oje. Má pri sebe malú hviezdičku, ktorú Indiáni nazývali papúz, teda dieťaťko.

Malé Indiánčička sa pozrie a vezme z rúk svojej matky dva oblázky, veľký a malý, rozostaví ich na svojej dlani, aby ukázal, ako vidí tie dve hviezdy. Keď je matka presvedčená, že ich vidí jasne, má radosť. Ide k ohňu a hodí doňho štipku tabaku, aby jeho vôňa niesla hore jej modlitbu, potom sa díva k oblohe a vraví: "Veľký Duchu, ďakujem ti, že moje dieťa má oči lovca."

Vidíš i ty, chlapče modernej doby, Alkara pri Mizarovi. Iste i ty chceš byť hoden dedičstva veľkej kultúry, ktorú ti zanechali dávni predkovia, keď ešte vedeli chodiť v prírode "s otvorenými očami", a novodobí učenci, ktorí vedeli vidieť, čo iní stáročia a tisícročia nevideli. Či by bol dakedy Kopernik objavil slnečnú sústavu hviezd, Darwin vyslovil myšlienku o pôvode človeka, Faraday poznal dynamickú elektrinu, keby neboli mali "otvorené oči" a pri tom i otvorenú myseľ, nezastretú predsudkami a nezažitými vedomosťami?

Učíte dnes, v dobe veľkých miest a osvetlených ulíc, sa nevyplatí chodiť so zatvorenými očami.

Vezmime o doslovne: "Chlapec dnešnej doby nevidí sa hore a dole po prúde či proti prúdu, prv ako ho prepláva, či nečíha niekde krokodíl, ale pozrie sa na obe strany, prv ako prejde cez ulicu. Nepotrebuje študovať zárezy na stromoch, aby ho dovedli do tábora, ale všíma si názov ulice, keď ide okolo nárožia, a uprostred zhonu alebo vravy nestratí hlavu a pozná svoju cestu, ako jeho predchodcovia si zachovali rozvahu uprostred splašeného stáda, ináč by neboli mali potomkov a neboli by sme tu ani my." (Seton.)

Avšak ja myslím, že keď pochopíte toto, čo som vám práve rozprával, porozumie i hlbšiemu významu toho. Lebo máme tiež zrak duchovný a ten si musíme zachovať čistý a bystrý a nedopustiť, aby akýkoľvek zákal cudzích a povrchných nárazov nenútil nás dívať sa falošne a aby sme videli svoju vlastnú cestu, ktorá nie je určená nijakými knihami ani školami, ani štátom a politikou, cirkvami a vedou, ale jedine božským hlasom, ktorý nám zostal vo vnútri.

Woowotanna

D i a n i e v k m e ň o c h

Podľa nasledovných krátkych správ si môžete spraviť rámcový obraz o tom, čo sa na Slovensku deje vo woodcrafterskom hnutí. Myslím, že ťažisko činnosti je (a aj musí byť) na kmeňoch, lebo bez nich by bolo náčelníctvo zbytočné.

BRIEŽDENIE V POVAŽSKEJ BYSTRICI

Nové správy z Považskej od priateľov - stráží sme našli v redakčnej pošte. Ako z nich vyplynulo aj napriek zime sa v meste pri Váhu vôbec nenudia a nezaháľajú. Poriadajú rôzne akcie, od stretnutí u jednotlivých členov, na ktorých rozvíjajú svoju zručnosť, cez návštevy kultúrno-tanečných podujatí až po vychádzky do okolia ich mesta počas prázdnin a pri príležitosti zimného slnovratu. Na jednom z ich stretnutí v januári sa zaoberali otázkou, ako nazvú uplynulý rok 1994. Rok 1992 nazvali Rokom nájdenia cesty, rok 1993 Rokom posvätného ohňa,

pretože väčšina z nich si osvojila zapalovanie ohňa čistým spôsobom - trením drev. No a rok 1994 nakoniec nazvali Rokom rozdzvojených duší vďaka tomu, že sa stále nevedeli dohodnúť na založení kmeňa a niekoľkokrát sa o to pokúšali i keď neúspešne.

Ibaže zároveň s týmito správami prišla aj iná veľmi potešiteľná. Niekoľkonásobné pokusy minulého roka vyústili v piatok, 13. januára, do sformovania sa - i keď zatiaľ neoficiálneho - kmeňa. Zakladajúci členovia Bill, Škorec, Aďa, Ukecaná a Orol si zvolili za svojho náčelníka Rastu - Akičitu. Zvyšní woodcrafteri - Dino, Svišť, Lukita sa rozhodli zostať strážami pri ich

novovzniknutom kmeni, ktorý nesie názov Osamelí - Tanšnapila. "Ozajstný" ustanovujúci snem kmeňa sa chystajú vykonať pravdepodobne počas veľkonočných sviatkov. Čo je ešte veľmi potešujúce tento nový útvar na woodcrafterskom nebi sa chce venovať skutočnej ochranárskej činnosti a už teraz vyvíja prvé kroky k spolupráci s ochranármi.

Prajeme im modrú oblohu na ich kľukatých cestách prírodou, kde sa snáď nebudú cítiť osamelí.

podľa správ od Orta spracovala Martina

KOVÁČOVSKÉ KOPCE

Ak neviete, ktoré pohorie na Slovensku sa dá prejsť po dlhšej strane dva krát za jeden, tak vedzte, že sú to Kováčovské kopce. Zamierili sme tam vo štvorici týždeň pred Veľkou nocou a tajne sme dúfali, že sa nám podarí uvidieť nášho najmenšieho plaza - krátkonôžku štíhlu, ktorá sa u nás vyskytuje len na niekoľkých miestach tohto minipohoria. Podarilo sa - okrem množstva krásnych kvetov, prebúdajúcej sa jarnej prírody, prenikavého vetra, Dunaja na sútoku s Ľpľom, pestrofarebných vtákov, kamarátskych kozliatok a tvrdohlavého capa, strašidelného

O päťdennom putovaní členov a priateľov kmeňa Wappacomo Minal planinami Slovenského krasu Vás poinformujeme v budúcom čísle nášho časopisu.

SNEM K LETNÉMU SLNOVRATU

Už to vyzeralo, že sa spoľujú všetky negatívne okolnosti a nepodarí sa nám zísť sa pri snemovom ohni. Nedarilo sa nám zladit' si časový plán tak, aby sme boli pohromade celý kmeň alebo nám neprialo počasie, proste bol to až tretí či štvrtý termín, keď sme sa zišli na lúčke nad Račou nazývanej Malá Baňa a zahľadeli sa do plameňov snemového ohňa. Náš snem bol výnimočný z dvoch dôvodov - jednak na ňom panovala veľmi veselá a družná nálada (čo by možno niekto pokladal za vadu dôstojnosti snemu, ale myslím, že to bolo lepšie ako škrobená vážnosť) a prijímali sme dvoch nových členov LLM i kmeňa. Do našich radov boli prijatí Marián Benkovič z Lábu a Sabina Jankovičová z Bratislavy.

Najbližší snem kmeňa bude 18. alebo 19. augusta 1995 na táborisku v Červenom Kameni v Bielych Karpatoch.

Edo, Wappacomo Minal

moriaka či rosničky, ktorá nechcela opustiť môj batoh - sme medzi starým lísťm uzreli aj túto raritu našej fauny. V nedeľu sme sa kompou preplavili cez Dunaj a navštívili ostrihomskú katedrálu, čo bol ďalší vynikajúci zážitok z tohoto víkend.

Edo, Wappacomo Minal

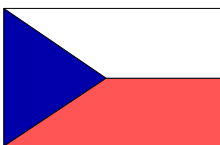
VEĽKÁ NOC V KRASE

Správy náčelníctva LLM - 1

APRÍL

Nuž, pôvodne tu mal byť záznam zo schôdze náčelníctva zvolanej na prvý aprílový víkend, ale vo štvrtok sa ospravednil Modok, ktorý pre pracovné zaťaženie potreboval relax v prírode a Tulipána s Dodom sme márne čakali, takže sme museli schôdzovanie odložiť.

V sobotu, 1.4.95 sa v Brne konalo po dlhšej 20-mesiacej odmlke stretnutie náčelníctiev slovenskej a českej LLM, na ktorom som sa za slovenskú stranu nakoniec zúčastnil len sám.

Po milom a srdečnom zvítaní sa s ľuďmi, s ktorými sme pred niekoľkými rokmi obnovovali činnosť woodcrafterskej

organizácie v Česko-Slovensku som sa na niekoľko hodín stal svedkom jednania rady náčelníkov a chvíľami som bol značne mimo obrazu, lebo za 28 mesiacov samostatnej cesty našich organizácií sa všeličo zmenilo.

Prekvapila ma správa o rozpade kmeňa Biely Wampum, ktorý výrazne ovplyvnil chod LLM-WLCS a bol vzorom mnohým woodcrafterom (v pozitívnom i negatívnom zmysle) a pozornosť všetkých prítomných vzbudil aj dopis Kenyho Ottera so zdôvodnením, prečo vystupuje z LLM (boli to skôr invectívy na Loganovu adresu). Veľa zaujímavých informácií o stave a vývoji v Lige v Českej republike mi poskytli správy činovníkov náčelníctva a rangerov.

Z bodov diskusie, ktorých som bol svedkom stojím za pozornosťou napríklad:

- dilema nad ďalším zameraním finančné stratového Bizónieho vetra, riešil sa

problém, či ho nechať ako vnútornú záležitosť Ligy alebo ponúknuť aj verejnosti

- Čiksika úspešne rozvíja činnosť Malej lóže
- na pozadí piatich elektrických infražiaríčov sálajúcich teplo, že bolo nutné až vetrať, sa hovorilo o zavádzaní "ekológie" do každodenného života woodcrafterov
- rozhodovalo sa, ktoré rekreačné zariadenie bývalého SZM si Liga vezme do správy

Prišla na pretras aj zmluva medzi slovenskou a českou LLM uzavretá pri delení LLM-WLCS a boli sme nútení skonštatovať, že sa vlastne takmer vôbec neplnila. Z Čiech sme dostávali len Totemovú dosku a zápisy z náčelníctva a oni od nás Modrú oblohu. Balík s výťahkami Bizónieho vetra prišiel až minulý mesiac, no z archívnych materiálov o našej spoločnej woodcrafterskej histórii sme nedostali nič. Konzultácie zmien stanov boli nereálne a ani ústrednú radu orlích pier sme nepoužívali, hoci troch sachemov máme na Slovensku až od jesene 1994. Možnosť účasti na akciách bola takmer nevyužitá, ... a tak sme platnosť tejto zmluvy ukončili. Podľa nového dohovoru si budeme vymieňať informácie a tlačené materiály, naďalej platí možnosť účasti na celoligových akciách druhej strany a snáď časom dostaneme aj kópie archívnych materiálov týkajúcich sa existencie woodcraftu na Slovensku.

Dohodli sme sa na spoluúčasti pri organizovaní Svetového snemu woodcrafterov, ktorý bude budúci rok v Čechách.

Logan ponúkol woodcrafterom zo Slovenska možnosť zúčastniť sa na tábore s Angličanmi v auguste pri Prahe.

Správy náčelníctva LLM - 2

JÚN

Podnetom k rýchlemu stretnutiu náčelníctva LLM (zúčastnili sa na ňom náčelník, hospodár a predseda ÚROP) bol dopis z Nemecka od brata Wo, ktorý nám ponúkol prebratie jeho archívu z rozsiahlou knižnicou. Náčelník LLM tam chcel vlastne obratom zájsť autom a niekoľko krabíc plných pre nás takmer nedostupných kníh (či už od Setona, Seiferta alebo Hargraveho) priviezť do archívu LLM. Náčelníctvo schválilo hradenie časti cestovných nákladov. (K ceste nakoniec nedošlo, nakoľko Wo dostal odpoveď z Čiech, kam poslal ponuku už dávnejšie, ale odpoveď nechodila).

Ďalším bodom nášho stretnutie bola **príprava výročného snemu LLM**. Dohodli sme sa na termíne - 3. výročný snem LLM-WLS sa bude konať 16. septembra 1995 vo večerných hodinách. Miesto konania sme definitívne neurčili - bude buď na táborisku kmeňa Wappacomu Minal v Bielych Karpatoch alebo na novom mieste v Nízkych Tatrách, ktoré navrhol Edo (je však nutné vybaviť niektoré formality). Rozhodnutie o definitívnom mieste konania výročného snemu vám včas oznámime.

Dotkli sme sa aj funkčnosti či skôr nefunkčnosti náčelníctva v jeho terajšej podobe. Edo navrhol doplnenie stanov LLM v tom zmysle, že kým nebude 10 riadne uznaných kmeňov, činnosť LLM by riadila Rada náčelníkov, ktorú by tvorili náčelníci všetkých uznaných kmeňov (bližšie sa o tomto návrhu dočítate v inej kapitole tohto čísla MO!),

Členovia náčelníctva akceptovali zdôvodnenie zdržania vydania MO v tomto roku a doporučili, aby vyšla v čo najkratšom období.

Modok, hospodár LLM, si poťažkal na neplatenie členských príspevkov, podľa ktorých by mala mať LLM len pár desiatok členov - prihlášky však hovoria o inom.

Edo navrhol začať od septembra kurz pre náčelníkov detských kmeňov, po ktorom by sa mala od januára 1996 rozbehnúť činnosť zameraná na deti a mládež. Rámcový program tohto kurzu je už pripravený a pokúšame sa získať dotáciu na jeho realizáciu.

Bolo by toho ešte veľa na riešenie, ale kvrchtivité mušky nás zahnali na ústup spod svahov Martinských hôľ.

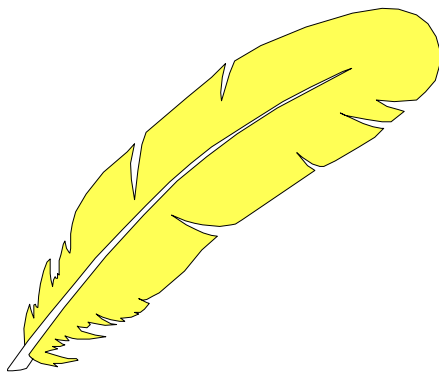
Ústredná rada orlích pier

Rovnako ako ostatní čitatelia MO! - členovia i nečlenovia Ligy - som si so záujmom prečítal trošku nepresný, no vcelku výstižný záznam "malebnej" diskusie z posledného výročného snemu LLM. Pre niektorých sa tým celý problém možno aj skončil. Netýka sa to však členov ÚROP-u, ktorí od tých čias absolvovali už nejednu "horúcu" diskusiu. Nasledovný zápis pochádza zo stretnutia ÚROP, ktoré sa konalo 9.11.1994 a je doplnený niektorými aktuálnymi poznámkami a tiež reakciami od skúsenejších woodcrafterov.

"Úpravy" Zvitku brezovej kôry
Systém, navrhovaný Ústrednou radou orlích pier

Motto:

Výňatok z platných stanov LLM:
7. Ústredná rada orlích pier (ÚROP):

a) je riadiacim a výkonným orgánom v oblasti
pôct a titulov

f) *ÚROP riadi prácu na novelizácii Zvitku brezovej kôry*
(schválené snemom LLM v Červenej Kamení
dňa 30.7.1994)

Alternatívne výkony

Na začiatku treba zdôrazniť, že zavedením kategórie ALTERNATÍVNYCH VÝKONOV (činov a veľkých činov) sa vlastne nejedná o škrtenie vo Zvitku brezovej kôry, ale len o vytvorenie súboru alternatívnych výkonov k tým výkonom vo Zvitku, ktoré sú vzhľadom na súčasnú úroveň vedeckého poznania a technického rozvoja (či na odlišné geografické podmienky Slovenska a Severnej Ameriky) pre slovenských woodcrafterov nereálne, nedosiahnuteľné alebo neplniace pôvodne zamýšľaný účel a ktoré ich teda voči americkým woodcrafterom z rokov 30-tych prakticky znevýhodňujú. Ťažko je napríklad vyrábať výrobky z cínových plechoviek alebo z celuloidu, keď sa tento materiál vo výrobe už dávno nepoužíva.

Ďalej sa nám zdá vhodné (a Seton by s tým určite súhlasil), oceniť získavanie poznatkov aj o histórii a kultúrom dedičstve vlastného národa, prípadne iných národov, žijúcich na našom území.

Podľa pôvodných, nie tak dávnych, predstáv mala príručka Alternatívne výkony k Zvitku brezovej kôry našich predstáv tvoriť samostatnú prílohu k Zvitku BK. Nejednalo by sa teda o priamy zásah do Zvitku BK.

Po 3 mesiacoch, ktoré prešli od 1. stretnutia ÚROP, sa časť ÚROP-u začína prikláňať k myšlienke nového, opraveného vydania Zvitku brezovej kôry. Ako k tomu došlo?

Nuž, vďaka Edovi vlastnime fotokópiu Setonovho Zvitku z roku 1930 a máme možnosť porovnávať. Všetky zistené vecné a gramatické chyby si značíme červeným perom priamo do textu slovenského Zvitku. A už teraz je to červené more! Za oči ťahajú chyby gramatické, ale čo je horšie, hojne sa vyskytujú aj chyby závažné (napr. v jednom bode chyba poznámka, že sa jedná o výkon, určený pre Malú lôžku a na to sa prídá až vtedy, keď niekto žiada o priznanie činu za zbierku známkov, alebo sa niekto pýta, ako má zhotoviť kôrové odtlačky listov - český výraz kouřové má slovenský ekvivalent dymové).

Práca ÚROP-u pri priznávaní činov vyzerať v poslednej dobe tak, že akonáhle nastane spor

vo výklade podmienok nejakého výkonu, Dodo rezignovane navrhne:

"Pozrime do originálu Zvitku."

Celý problém spočíva v tom, že preklad Zvitku mohol prejsť dôslednejšou korektúrou. Ešte donedávna sme si mysleli, že všetko sa dá vyriešiť ERRÁTOU (vloženými listami so zoznamom chýb), ale ako na to pozeráme teraz, musela by mať rozsah menšieho zošita.

Preto si začíname myslieť, že by bolo vhodné považovať nad vydaním nového Zvitku. V časovom horizonte cca 2 rokov. Ešte síce nevieme, kde na to vziať peniaze, ale keď sa chce, spôsoby sa vždy nájdu.

A keď už vydať nový Zvitok, prečo ho nekonicpovať tak, aby tvoril ucelenú príručku pre woodcrafterskú činnosť. To značí ponechať pôvodný Setonov text, ale na potrebných miestach ho doplniť odlišne vytlačeným textom - znením alternatívnych výkonov, snád i Stanovami a Vnútrotným poriadkom LLM, Príbehom o prvom ohni, o Anjelovi noci a pod.

Ale späť k alternatívnym výkonom. Vyjadrené slovami Amara: "Takýto systém (t.j. alternatívnych výkonov) musí predsa vyhovovať všetkým! Kto chce, môže naďalej vo všetkom postupovať podľa Zvitku BK, kto nie, môže si namiesto oxetického činu zvoliť domácu alternatívu." (Nahradí si napr. recitáciu Bojovej hymny republiky či Gettysburgskej výzvy recitáciou celého znenia našej štátnej hymny - ktorá by mohla byť v novom vydaní Zvitku uvedená ako alternatíva k výkonu, týkajúcejmu sa amerických reálií).

Systém práce s takto zostaveným Zvitkom by bol vcelku jednoduchý. Ak je k niektorému činu spracovaná alternatíva, môžem si zvoliť medzi dvoma možnosťami (číslovanie výkonov by zostalo zachované, lišilo by sa len pridaním napr. hviezdičky. Napr. pôvodne: I. svetlo, G 4, alternatíva: I. svetlo G 4*).

Ale pozor! Nebolo by možné žiadať dvakrát o priznanie toho istého výkonu podľa oboch možností (najprv pôvodný výkon a potom alternatíva, alebo opačne) - pokiaľ sa nejedná o opakovateľné výkony. Ešte raz zdôrazňujeme - zavedením systému alternatívnych výkonov sa nezvyšuje rozsah Zvitku - čo sa týka počtu voliteľných výkonov!!! Buď si vyberieš pôvodný výkon, alebo alternatívu.

Ďalšou obmedzujúcou podmienkou by mohli byť, že alternatívne výkony sa môžu priznávať až po dosiahnutí hodnosti Sagamoru.

Alternatívne výkony by sa, podľa nášho názoru, mohli spracovať k týmto oblastiam a výkonom:

I. SVETLO

P-5 (nový slovenský tanec), Y-celá oblasť (alternatíva: pôvodné umenie), EE-2 (model dediny slovenskej, slovanskej, keltskej, pravekej a pod.), FF-4 (Európa), GG-celá oblasť (horolezecká technika), LL-1b, 3, 4 a 6 (historické vzory z územia Slovenska), NN-celá oblasť (okrem 1a, 3a, 6a a b, 7a), OO-5 (nahradiť termín po západných cestách), VV-3 (najst' alternatívu k terču N.R.A.), XX-1 (normálne plechovky), DDD-4a (aj ľudovými vzormi)

II. SVETLO

H-2a (slovenská hymna, báseň Mor ho! a pod.), H-13 (o Svätoplukovi, štúrovcoch a pod.), N-celá oblasť (pôvodné umenie), P-2 (model dediny, známej z územia Slovenska - pravek, Kelti, Slovania atď.), HH-24 (architektonické štýly známe z územia Slovenska, resp. Európy), II-1b, 3 a 6 (historické vzory z územia Slovenska), JJ-celá oblasť (okrem 1a, 3a, 6 a 7a) , OO-5b (nejakú porovnateľnú skúšku, dosiahnuteľnú v našich podmienkach), PP-19, 22 a 23-pridať aj mená slov. prírodovedcov (Kmeť, Textorisová, Thurzo...)

III. SVETLO

C-(nahradiť umelou hmotou), E-2 (zaradiť slovenský tanec), E-5 (nový slovenský tanec), J-2a, 3a a 4 (slovenské ľudové piesne), P-19, 22 a 23 (pridať mená slovenských prírodovedcov)

IV. SVETLO

bez alternatívnych výkonov

Ďalej je potrebné, aby odborníci prehodnotili výkony z oblasti Príroda. Napríklad to, či je možné v našich podmienkach nájsť x druhov papraďorastov, y druhov korytnačiek a pod.

MAJSTROVSTVÁ:

- * str. 105 Umelecký majster - pripraviť alternatívu k bodom 1, 4, 5, 12, 20, 21 v duchu našich ľudových tradícií
- * str. 113 Tanečník - alternatívy k bodom 1, 2, 9 a pod.
- * str. 115 Rybár - body 1, 3, 6, 8 (pre stanovenie alternatívy snád' použiť prepočet z bodu 9), 9
- * str. 117 Priateľ malých bračekov - body 4, 9?, 15?, 16, 17

- * str. 118 Priateľ divočiny - body 4?, 6, 7, 16, 17?
- * str. 121 Lovec - bod 14
- * str. 124 Znalec malých rastlín - body 1?, 2?, 3?, 4?, 9?, 12?, 13?, 14?
- * str. 126 Hrnčiar - alternatívy k bodom 2, 15
- * str. 128 Námorník - bod 22
- * str. 129 Strelec - bod 1
- * str. 132 Mestský zved -alternatíva k niektorým značkám v bode 18
- * str. 134 Zálesák - bod 15

Doplňovanie Zvitku BK o nové oblasti

Samozrejme, systém zaradenia alternatívnych výkonov nerieši všetky tlaky, pôsobiace v prospech novelizácie Zvitku.

V tomto odseku sa chceme zmieniť o ďalšom probléme a to o snahách zaradiť do Zvitku nové oblasti čínov a veľkých čínov.

Existuje návrh na doplnenie Zvitku BK o nové činy a oblasti, ktoré pripravila komisia, vytvorená ešte za existencie československej Ligy LM (členovia: D. Janák - Tagajutah, J. Červinka - Brko, I. Synáková - Tapi a E. Stloukal).

Konkrétne sa jednalo o tieto nové oblasti:

- **Ochrana prírody a životného prostredia** (do svetla lásky, obsahuje 8 výkonov, z toho 5 opakovateľných)

- **Ekológia** (do svetla sily, obsahuje 5 výkonov, z toho 2 opakovateľné)

Komisia navyše navrhla vo všetkých skupinách, týkajúcich sa oblasti **Príroda**, zrušiť pojem škodlivého druhu ako antropocentrizmus.

Zavedenie oboch týchto oblastí do Zvitku by si vyžadovalo aj zavedenie nového písmena do príslušného svetla. Ale tiež nemuselo. Závisí od zvoleného riešenia. K tomu sa však dostaneme neskôr.

Záver

Nie je nám známe, v akom štádiu sú práce na novelizácii Zvitku BK v Česku a ako tam bol prijatý vyššie uvedený návrh komisie pre ekológiu. Vieme však, že snem slovenskej LLM návrh na doplnenie Zvitku o nové "ekologické" oblasti ani myšlienku vytvorenia alternatívnych výkonov neprijal. Dôvod?

Mnohým prítomným očividne nebolo jasné, o čo vlastne v diskusií ide. Z tých, ktorým to jasné bolo, sa niektorí so zámerom doplniť do jestvujúceho Zvitku BK nové oblasti (a viac-menej tak anulovať minuloročným snemom prijatý systém Knihy stôp) stretli prvý raz a nebol

im po srsti. A nebola im po srsti ani predstava vytvorenia kategórie alternatívnych výkonov k jestvujúcim činom. Nemožno sa im však príliš čudovať - v demokratickom systéme by snemovému hlasovaniu mala predchádzať dôkladná diskusia. Na túto tému však v prednesnovej diskusii nezostal čas. Odhliadnuc od všetkých názorov na otázku novelizácie Zvitku BK a ich vývoja (odborníci nás utešujú, že vraj iba hlupák nemení svoje názory...) pre novelizáciu Zvitku BK hovoria tieto skutočnosti:

- slovenská verzia Zvitku BK je síce krajšia než česká a v mnohých ohľadoch je aj lepšie preložená, ale je v ňom množstvo preklepov, gramatických a vecných chýb, takže by sa žiadalo vykonať jeho dôslednú korektúru
- pozitívna prezentácia Ligy LM pred laickou verejnosťou a záujemcami o vstup do nej
- vo Zvitku BK sa pri plnení jednotlivých výkonov často vyskytujú odkazy na neznáme obrady, resp. pramene informácií. Ak by sa uvažovalo s reedíciou Zvitku, žiadalo by sa zostaviť ho v prvom rade ako príručku pre činnosť Ligy a tieto veci doň zapracovať. A keď by sa už s novým vydaním uvažovalo, treba sa zamyslieť, či jeho formu neupraviť tak, aby vyhovoval súčasným potrebám Ligy LM na Slovensku (a s perspektívou aspoň na 10 nasledujúcich rokov)
- v pôvodnom Zvitku je mnoho anachronizmov a tiež výkonov, viazaných len na severoamerický kontinent
- tie isté výkony sa v nezmenenej podobe opakujú vo viacerých svetlách. Dá sa to možno pochopiť pri plnení podmienok na získanie titulu sagamor (kedy adept musí splniť po 6 výkonov z každého svetla). Ak sa na to však pozrieme z iného zorného uhla, je to opatrenie, ktoré prakticky znižuje možnosť výberu z množiny dosiahnuteľných výkonov
- niektoré oblasti sú vyhradené čisto pre Malú lóžu, čo opäť znižuje možnosť výberu (napr. II. svetlo - oblasť KK)
- hlavný argument, ktorého sa ešte donedávna pridržali aj bývalí stúpenci nezasahovania do Zvitku BK (Modok, Dodo) je, že pridaním nových výkonov do Zvitku (t.j. rozšírením ponuky) sa náročnosť Stúpania na horu zníži.
- Položme si však ruku na srdce - nie je kvalita nášho stúpania závislá skôr od našej motivácie? Ktorá je tým väčšia, čím viac výkonov nás v Zvitku BK oslovuje (teda na ktoré máme "chuť")?

Nie každému sa chce hľadať v archívoch a učiť sa 10 kovbojských piesní v origináli. Ale ten prístup by bol možno celkom iný, keby išlo o 10 slovenských ľudových piesní. Práve tieto "nevyužité" oblasti (oblasti výkonov zasvätené Malej lóži a oblasti opakujúce sa vo viacerých svetlách) by sa SNÁH mohli využiť na zaradenie nových výkonov a oblastí, čím by sa počet oblastí (písmen) vo Zvitku nezväčšil -v Česku mali veľké problémy s uznávaním výkonov, dosiahnutých v Malej lóži pri prechode do Veľkej lóže. Na Slovensku sa nás tieto problémy zatiaľ príliš netýkajú, možno by sa nám však v budúcnosti podarilo časti podobných nepríjemností predísť, keby sme v Zvitku BK ODDELILI Malú lóžu od Veľkej lóže iným spôsobom, než je tomu doteraz (a to znamená prepracovanie Zvitku BK). Toľko úvahy zo stretnutí ÚROP a kmeňa Ďaleká cesta, ktoré Vám predkladáme na zamyslenie a vyjadrenie. Očakávame rozprúdenie vecnej diskusie medzi zainteresovanými, ktorá nám umožní vyniesť konečný verdikt v tejto otázke na nasledujúcom výročnom sneme LLM.

svoj názor (ktorý sa nie vo všetkom musí zhodovať s názormi ostatných členov ÚROP) vyjadril

Modok

Výňatok z listu bez súhlasu autora:
"...diskuse ke změnám ve Zvitku, jak ji podáváš, vypadá rozumně. Nejdůležitější asi je, jak k činům každý přistupuje, CO OD NICH PRO SEBE OČEKÁVÁ. S tím souvisí také nejzávažnější vznesený názor, že rozšiřováním počtu činů se náročnost a hodnota cíle ("Hory") snižuje. ZDE BY ASI BYLO NUTNÉ DEFINOVAT, CO SE VLASTNĚ TÍM CÍLEM ROZUMÍ. Dnes vidím, že by si každý, kdo začíná s činy, měl říci - co od toho očekávám, kam mne to má dovést? Neměl by být nalákán na nejasný mlhavý - byť zdánlivě (třeba i skutečně) sebeušlechtilější - cíl a v rámci cesty k tomuto cíli různě manipulován ("V zájmu dosažení cíle musí se to a to a to..." i když to odporuje často logice...).
Tim nechci brát nikomu svobodu vidět ve woodcraftu libovolnou věc, třeba nejvyšší náboženství. Nahlédneme-li však na Setonovu ideu aspoň trochu objektivně, zjistíme, že nešlo o žádnou

definitívni, zjevnenou, náhle osvícené vymyšlenou vec. Nýbrž o Setonem postupne vytvárený systém. Na počátku např. vůbec nebyla žádná cesta čtyřnásobného ohně. Původně měl Seton jenom 3 světla a v nich pár (celkem pár desítek) čínů. Také zákon zněl jinak. To až později (domnívám se, že kolem r.1915) vznikla podoba zákona a 4 světla, jaké máme dnes. A vydání od vydání Svítku Seton stále rozšiřoval počet čínů i počet oblastí.

Můžeme se dohadovat, proč po r.1930 (když předtím vycházel Svítek téměř každoročně) už Seton žádné nové vydání Svítku nestvořil. Důvody lze najít spíše pro určitou rezignaci na další vydání, než pro to, že šlo o dílo (myslím tím nyní poslední vydání Svítku) zcela dokonalé, nevyžadující již nikdy žádné korekce..."

MUDr. František Kožíšek - Bimínij (zakladající člen obnovenej Ligy, náčelník kmeňa Čej-ka-leška, autor viacerých publikácií o woodcrafte a E.T.Setonovi atď., atď.)

Harmonické stúpanie na Horu

Touto krátkou poznámkou chcem reagovať na Edom viacrát nadnesenú požiadavku

harmonického priznávania činov (t.j. požiadavku, aby pri priznávaní titulov mal každý žiadateľ rovnaký počet činov zo všetkých svetiel).

Myšlienka harmonicky rozvíjanej osobnosti (t.j. mať na titul vždy rovnaký počet činov vo všetkých štyroch svetlách) sa mi síce páči, ale pýtam sa:

Umožňuje to vôbec súčasné usporiadanie Zvitku brezovej kôry?

Nebudem rátať presné počty činov a tiež oblasti, ktoré sa opakujú vo viacerých svetlách, ale len pre ilustráciu:

Výkony z I. svetla zaberajú strany č.19 až 57 (**39 strán**)

2. svetlo: str. 58 až 79 (**22 strán**)

3. svetlo: str. 80 až 91 (**12 strán**)

4. svetlo: str. 92 až 102 (**11 strán**)

Možno tu hovoriť o nejakej proporcionálnosti? Kam nás zavedie prijatie požiadavky harmonického stúpania? Odpoovedzte si sami.

Modok

FUNKČNOSŤ NÁČELNÍCTVA LLM

Zodpovednosť za to, čo sa deje alebo v poslednom období skôr nedeje v Lige ako celku padá do značnej miery na moju a hlavu, preto či pomerne často kladiem otázky, ako by malo fungovať a akú štruktúru by malo mať zoskupenie ľudí, ktoré vedie LLM (určuje jej smer, pripravuje akcie, ...) v období medzi snemami.

Pri zakladaní LLM-WLS sme prijali všetky formálne ustanovizne, ktoré predtým mala spoločná československá organizácia a už vtedy bolo jasných niekoľko paradoxov. Prijatá štruktúra slúžila pôvodne pre niekoľko desiatok kmeňov a veľa stoviek woodcrafterov (o tom, že nebola ideálna, svedčí aj skutočnosť, že bratia v Čechách a na Morave ju už podstatne zmenili), nás však bolo nepomerne menej - dva už uznané kmene (Martin a Bratislava), jeden nový (Trnava) a dva formujúce sa (Bratislava a Považská Bystrica). Spolu so strážami asi 30 ľudí. V tomto zložení ste prijali organizačnú štruktúru pojímajúcu kvôli dodržianiu zásad demokracie minimálne 10 ľudí (náčelníctvo - 7, ÚROP - 3, revízna komisia - 3). Funkcia sa teda mala "újsť" každému tretiemu... Hneď na

začiatku došlo k tomu, že sme museli v náčelníctve spájať funkcie, na ÚROP nebolo dostatok sachemov (našťastie teraz už sú) a revíznu komisiu sme prvé dva roky proste nemali. Členovia náčelníctva boli len z dvoch kmeňov - Ďalekej cesty a Wappacomu Minal, ostatní ani nemali chuť brať na seba nejakú funkciu. Obsadzovanie voľného miesta "funkcionára" bolo spojené s presvedčaním chvífami až "vlezlým". Významnú úlohu pri komunikácii hral náš časopis a osobná korešpondencia. Už z posledných viet je viac menej jasné, že prijatá štruktúra nebola ani zďaleka ideálna a potrebám LLM na Slovensku moc neslúžila.

Členovia náčelníctva sa stretávajú len sporadicky, zväčša na celoligových akciách (ich počet za rok sa dá spočítať veľmi ľahko)

Na sme sme sa niekoľko krát ocitli v situácii, že zástupca niektorého kmeňa vlastne ani nevedel, o čom sa hovorí a náčelníctvo na druhej strane nepoznalo názor členov kmeňov.

Ako by sa z tejto situácie dalo vybránuť? Asi len tak, že nájdeme spoločne model vedenia Ligy, ktorý bude pre jej potreby optimálny. Tento

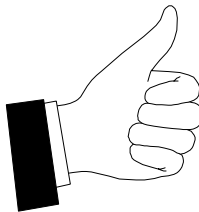
model by mal zabezpečiť právo každému náčelníkovi podieľať sa na formovaní cesty LLM. Preto si myslím, že na prechodné obdobie (kým počet kmeňov nedosiahne určitú vopred stanovenú hranicu, napríklad 10 alebo 15), by mohlo byť náčelníctvo LLM nahradené Radou náčelníkov kmeňov, kde by okrem každého náčelníka uznaného kmeňa mal hlasovacie právo aj hospodár a predseda ÚROP. Potreba

hospodára a ÚROP a ich podielu na vedení chodu LLM je samozrejme a nespochybniteľná. Rada náčelníkov by mala mať presne stanovený harmonogram zasadnutí (približne raz za dva až tri mesiace)

Toto je samozrejme len návrh, myšlienka, o ktorej sa samozrejme treba ešte porozprávať a po rozvážení diskusií prijať rozhodnutie.

Vydávanie Modrej oblohy v roku 1995

Od začiatku roku 1995 uplynula už polovica jeho dní a k vám sa až teraz dostáva spojené prvé a druhé číslo časopisu Modrú oblohu! Napriek tomu, že vlastne už od marca bolo pripravené v počítači na vytlačenie a rozoslanie, nahradilo sa nečakane toľko rôznych faktorov, že proste nebolo skoršie vydanie časopisu možné. Spôsobili aj moje osobné či pracovné povinnosti a starosti ale aj vonkajšie vplyvy a v nemalej miere aj dochvilné platenie členských príspevkov či predplatného za tento skromný časopis. Netreba snáď zdôrazňovať, že aj takáto forma je dosť nákladná a v minulom roku sme ju mohli realizovať len vďaka získaniu dotácie z programu štátnej podpory detí a mládeže v Slovenskej republike. V tomto roku bola možnosť získania dotácie veľmi neistá, no v júli sme dostali z Ministerstva školstva oznam, že aj v tomto roku dostaneme príspevok z programu, takže môžeme pokračovať vo vydávaní nášho časopisu bez obmedzenia. Po tomto dvojčíslí by ste mali dostať už v septembri - ešte pred výročným snemom - tretie číslo, kde nájdete všetky horúce okruhy na diskusiú. Ostatné

začiatok námetov na úvahy je už v tomto čísle. Štvrté číslo bude venované hlavne výsledkom výročného snemu a posledné dve tohoročné čísla MO! budú naplnené úvahami, skúsenosťami, návrhmi a zážitkami z vašich

akcií.

Dúfam a verím, že každý z vás nájde v našom časopise niečo zaujímavé a pre vlastný úžitok vhodné.

Z tohoto dôvodu privítame každý príspevok a námet, skúsenosť a radu vhodnú na zverejnenie a sprístupnenie ostatným. Nech to opis málo známeho ale pozoruhodného miesta prírody, skúsenosti z tábormickej praxe, veselé i poučné zážitky z táborov, návody na výrobky, ktoré sa vám podarili lepšie ako ostatným,...

Za redakciu Modrej oblohy Vás zdraví

Edo

Členské príspevky a preukazy

V chápaní mnohých ľudí sú členské príspevky len nutným zlom, ktoré zhltnie administratíva nejakej organizácie. Budte si istí, ž e u nás to tak nie. Nielen že nemáme žiadnu administratívnu pracovníčku či pracovníka, ktorého by sme museli platiť, ale ani členovia náčelníctva nedostávajú príspevky či odmeny za voľný čas obetovaný v prospech LLM. Vašich 50 či 100 Sk sa využíva len na potreby samotného združenia - v prípade, že by sme nezískali dotáciu, tak na vydávanie MO!, za preukazy a nevyhnutnú agendu, poštovné

náklady a podobné veci, ktoré s chodom akéhokoľvek združenia nevyhnutne súvisia.

Niektorí z vás možno namietnu, že preukazy sú zbytočné - je to však váš jediný formálny dôkaz, že patríte do LLM (samozrejme, že by o tom malo svedčiť aj vaše vystupovanie). Preto je podmienkou na priznávanie činov platný preukaz, inak by sa na sneme niektorého z kmeňov mohol objaviť ktokoľvek a žiadať počty, na ktoré nemá nárok.

Inou možnosťou využitia preukazu príslušnosti k LLM je ponuka firmy Outdoria (v minulosti sa

nazývali Tramtária) z Banskej Bystrice (Dolná ulica č. 9), ktorí ponúkajú zvyhodnený nákup odevov a výstroja do prírody. Pri niektorých položkách dosahuje zľava až niekoľko desiatok percent - a to už stojí za zváženie, či sa oplatí mať preukaz člena LLM.

Ešte na ujasnenie okolo preukazov: Podľa platných stanov dostáva preukaz člen po prijatí do LLM na sneme. Podanie prihlášky a zaplatenie členského príspevku neznamená automatický vstup do LLM, na ten vzniká nárok až po absolvovaní zasnávacieho chodníka.

Nové prírastky do našej knižnice

Od vydanie posledného minuloročného čísla nášho časopisu sa knižnica woodcrafterskej literatúry rozrástla o niekoľko krásnych a hodnotných titulov (na ich požičanie platia rovnaké zásady ako boli uvedené v minulom čísle):

- Woodcraft is Lifecraft. Third Annual International Communication, 1994. Ročný

spravodajca o woodcrafterskom hnutí vo svete (anglicky) - od pani Dee Seton Barber

- Woowotanna: S otvorenými očami. Knižka s úvahami M. Seiferta, zakladateľa woodcraftu v Česko-slovensku, - dar od Jozefa Boška
- Totemová deska č. 30 (marec 1995). Vnútrotný spravodajca Ligy lesní moudrosti
- Bizóni vítr - dva posledné ročníky

Trenie driev trochu inak

Možno to zase bude niekomu pripadať ako rúhanie sa voči indiánštine v Lige, ale chcem vám porozprávať o spôsobe trenia driev, aké sa pred tisícročiami používalo v Európe a zdá sa mi dokonca lepšie ako to, ktoré Čierny Vlk popisuje vo svojich príručkách.

S týmto spôsobom zakladania ohňa sme sa zoznámili počas našej expedície na Nordkapp, najsevernejší bod Európy, keď sme v severnom Švédsku, pár desiatok kilometrov za polárnym kruhom, narazili na múzeum a archeologické vykopávky v dedinke Vuolierim. Toto úchvatné múzeum malo navyše jednu z u nás zatiaľ neznámych ponúk pre návštevníkov - ceduľku "Prosíme Vás, chyťte si to a vyskúšajte!". A tak sme skúšali snáď hodinu všetky dostupné náradia a prostriedky, ktoré používal pred 6000 rokmi obyvatel' Škandinávie, fotografovali a filmovali. Asi mi budete veriť, že naše srdcia plesali nad tou nádherou - mať v rukách presné repliky takéhoto náradia.

Nuž a ako pravekí severania zakladali oheň? Tri časti trecích driev mali podobné a tie, čo poznáme od severoamerických Indiánov, ale doštička bola úplne iná. Namiesto komplikovaného zárezu, cez ktorý vypadáva horúci popol na podložku mali úmerne

jednoduché zariadenie. Od jamky vyvŕtanej vretienkom vybiehal asi trojcentimetrový zárez hlboký asi 1 cm a široký okolo 8 cm. Horúci popol tak nepadal na podložku ale hromadil v tomto záreze a iskra ste mali priamo na doske, nebolo ju treba vyklepávať ani si komplikovať život niektorými problémami, ktoré odstránite len dlhším tréňovaním "klasického" spôsobu.

Samozrejme ani tu vám to nepôjde hneď ako po masle a možno si viac krát potrápíte rameno, ale iste to dokážete... veď nie ste neduživí chlapi. Na táboroch ktoré organizujeme pre široký okruh detí som už videl množstvo neúspešných pokusov a snáď najväčšou príčinou, že "adept trenia driev" padne po pár minútach neúspešného pidlikania vyčerpaný, zadychčaný a spotený na zem a rezignuje, je v tom, že väčšinou nevedia udržať stabilne korytnačku. Skúste si ju poriadne pritlačiť k holeni a váš pokus sa hneď stane nádejnejší.

Úmyselne tu nepíšem celý postup zakladania ohňa trením driev, lebo si ho môžete nájsť v Knihe lesnej múdrosti na stranách 130 -132, ale je tu len nákras doštičky, ktorú používali pravekí obyvatelia Škandinávie.

Edo

Vypracovávanie koží

O vypracovávaní koží už vyšlo mnoho článkov, no pri väčšine bolo treba zháňať množstvo chemikálií, či mozog zabitého zvierat'a. Z vlastnej skúsenosti viem, aké je to niekedy ťažké a výsledok nie je často úmerný vynaloženému úsiliu. Preto som bol rád, keď sa mi podarilo vypracovať kožu v odvare z dubovej kôry. Jedinú vec, ktorú pri samotnom vypracovávaní potrebujeme, je dubová kôra.

A teraz už k veci. Kožu najprv odchlípime. To väčšinou nebýva problém. Buď ju namočíme do vápna s vodou alebo do blata a potom odstránime všetky chlpy aj šľachy. Potom kožu napneme a necháme vyschnúť. Zoberieme nôž (najlepšie nejaký menej ostrý) a zo strany kde boli chlpy zoškrabeme tenkú vrstvičku kože (neviem ako je to u iných, hrubších koží ale barania alebo zajačia má pod chlpmi ešte spomínanú vrstvu kože, ktorá musí byť odstránená, aby bola dobre zjemnená). Ak sme tak urobili, môžeme sa vybrať do lesa na dubovú kôru. Berieme ju z konárov hrubých maximálne 15 cm a nie zo živých stromov.

Doma nájdeme nejaký väčší hrniec, naplníme ho vodou, do ktorej dáme dubovú kôru. Varíme to dovtedy, kým sa z vody nestane tmavohnedý

odvar. Necháme vychladnúť, vyberieme kôru a potom do odvaru namočíme kožu, ktorú v ňom necháme 2-3 týždne. Po tejto dobe kožu vyberiem a necháme *trochu* obschnúť. Niekedy ju stačí len vyžmýkať.

Teraz si opäť zoberieme tupý nôž a začneme ním prechádzať hore-dolu po strane, kde boli šľachy. Nôž je lepšie použiť preto, lebo na ostrej drevenej hrane nedosiahneme dostatočné zjemnenie kože. Pri práci s nožom si ale musíme dávať pozor, aby sme nikde kožu nepretrhli. Ak by koža po skončení práce nebola dosť jemná, tak ju zjemníme ešte z tej strany, na ktorej boli chlpy, no predpokladám, že to už nebude potrebné.

Výsledkom vašej práce by mala byť jemná koža, vhodná na vrecúška, korálkovanie...

Týmto spôsobom som skúšal vypracovávať iba barania kože. Tie sa mi vydarili. Zatiaľ neviem, či to "funguje" aj na hrubšie - jeleň, srna... Zajačia kožušina, ktorú som sa pokúšal takto vypracovať, sa mi nepodarila. Pod chlpmi zostala tenká, nezjemnená vrstva kože.

Orol, Tanšnapila

“Problémy” s vtákmi

Tento príspevok odporúčam do pozornosti tým woodcrafterom alebo iným zanietencom, ktorí sa v dohľadnom čase budú venovať pozorovaniu, určovaniu a popisovaniu vtákov žijúcich na našom území. Pri konfrontácii literatúry staršieho vydania a odborných kníh, ktoré vyšli v tomto roku 1994 pozorujete nezrovnalosti v názvosloví jednotlivých druhov. Ide v podstate o odstránenie slova *obyčajný* ako druhového mena, ktoré prevzal pán Ferienc z českého slova *obecný*. Napríklad: straka *obecná* - straka *obyčajná*, škorec *obecný* - škorec *obyčajný*.

Zámena slova *obecný* za slovo *obyčajný* však nebola najšťastnejšia, pretože významy týchto slov v českom a slovenskom jazyku nie sú totožné. Podľa česko-slovenského slovníka 1979 má české slovo *obecný* v slovenčine štyri ekvivalenty: 1. verejný, spoločenský 2. všeobecný 3. obyčajný 4. jednoduchý, pospolitý. V Slovníku slovenského jazyka 1959-68 má

slovenské slovo dva významy: „bežný, často sa vyskytujúci, obvyklý“ a „jednoduchý, prostý.“ Práve z tohoto nedorozumenia vznikla diskusia o obyčajných prírodninách a averzia k používaniu druhového mena obyčajný v slovenskom názvosloví živočíchov.

Ďalej sa v čo najväčšej miere odstránili druhové mená motivované veľkosťou, teda napríklad sýkorka veľká, ďateľ prostredný, orol malý, pretože tieto mená sú iba relatívne (čo je väčšie - sýkorka veľká alebo orol malý).

Tretia skupina sa týka rodového premenovania ale zmeny v tejto oblasti sú nám ešte nie celkom známe.

V bulletine Modrú oblohu! zrejme nie sú priestory na obšírne zoznamy premenovaných vtáčích druhov. Záujemcom dám materiály preftiť a pošlem.

Všetkým prajem veľa krásnych zážitkov pri pozorovaní a dúfam, že sa so mnou podelite o skúsenosti.

Mladý Panter

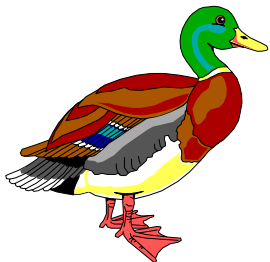
adresa: Dušan Kubička, Thurzova 5/16, 036 01 Martin

PS:

Záujemcov o ornitológiu opätovne upozorňujem na knihu "Atlas vtákov sveta", ktorú vlani v

decembri vydalo vydavateľstvo Príroda. Je v nej použité nové slovenské názvoslovie vtákov, ale dozviete sa aj veľa o zoogeografii, ekológii a anatómii operencov. Taká súborná a bohato ilustrovaná kniha o vtákoch v slovenčine ešte nevyšla (a zdá sa, že tak skoro ani nevyjde) a jej vydanie ocenil aj Slovenský literárny fond.

Edo

Vo vnútri tohoto čísla Modrej oblohy ste iste našli peňažnú poukážku. Chceme Vám aj touto formou pomôcť pri platení členských príspevkov alebo predplatného za náš časopis. Stačí ju už len vyplniť a zásiť na poštu.

Peniaze posielajte peňažnou poukážkou typu C na adresu: ✉ *LLM, Jilemnického 23/15, 036 01 Martin.*

Len v prípade, keď ide o bezhotovostnú platbu prevodom z iného účtu posielajte peniaze na účet LLM číslo 36139-362/0200 vo VÚB Martin. Pri bankovom prevode používajte nasledovné variabilné symboly:

- 195 členské príspevky na rok 1995 (100,- zárobkovo činní a 50,- SK žiaci, študenti, nezamestnaní)
- 295 za Zvitok brezovej kôry (40,- SK)
- 395 predplatné za bulletin Modrú oblohu! (60,- SK) (len nečlenovia LLM-WLS, členovia ho dostávajú bezplatne)

Vydáva:

Liga lesnej múdrosti - The Woodcraft League of Slovakia

Vyšlo: 30.7.1995

Adresa redakcie časopisu pre vnútornú potrebu členov LLM:

✉ Liga lesnej múdrosti, Trnavská 15, 831 04 Bratislava

Časť nákladov na vydávanie časopisu Modrú oblohu! v roku 1995 je hradená z prostriedkov dotácie MŠM SR na podporu detí mládeže v Slovenskej republike.

Odosielateľ:

Liga lesnej múdrosti
Trnavská 15
83104 Bratislava